

Verslag bijeenkomst direct aanwonenden Maaskade Mook

28 februari 2023, gemeentehuis, 19.00-21.30 uur

Aanwezigen

- Bewoners van De Hove 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 15A, 17, 19, Kerkstraat 2
- College: burgemeester Gradisen, wethouder Herings, wethouder Dillerop, wethouder Rodoe
- MT: gemeentesecretaris Mariman, afdelingshoofd Ruimte Jansen, afdelingshoofd Sociaal Klaassen, afdelingshoofd Bedrijfsvoering Verbeet
- Ambtelijke organisatie: procesbegeleider Swolfs, jurist Gelissen, communicatie/participatieadviseur Broeders, communicatieadviseur Otten
- Wijkagent Roggeveen

Welkom Burgemeester

"Ik begrijp dat u zich mogelijk overvallen heeft gevoeld. Daarom wil ik graag ook toelichten hoe dit proces bij ons is verlopen."

Samengevat:

- Het definitieve besluit ligt op 16 maart bij de raad. Op 8 maart is er een commissievergadering, waar u kunt inspreken.
- Iedere gemeente wordt geacht verantwoordelijkheid te nemen voor de opvang van ontheemden.
- Overheden moeten gezamenlijk 90.000 Oekraïense vluchtelingen opvangen medio dit jaar. In onze Veiligheidsregio Limburg Noord zijn nog 1.000 plekken nodig.
- Er kan nog een taakstelling voor asielzoekers komen. Die is op dit moment uitwisselbaar. Dit betekent dat onze gemeente door de opvang van Oekraïners bij een nieuwe taakstelling voor asielzoekers niet vooraan hoeft te staan.
- We onderscheiden in Nederland 3 groepen ontheemden: Oekraïense vluchtelingen, asielzoekers en statushouders. Oekraïners hebben een speciale status (zonder dat ze asiel hoeven aanvragen) en mogen vrij reizen, hier werken en naar een reguliere school gaan. Asielzoekers vragen in ons land asiel aan. Ze hebben recht op opvang en onderdak. Een asielzoeker wordt een statushouder zodra hij een verblijfsvergunning krijgt. Deze persoon gaat dan deel uitmaken van de Nederlandse samenleving.
- Omdat de aanvraag van de vergunning die nodig is voor de opvanglocatie aan de Maaskade openbaar is, hebben we heel bewust vooraf eerst de direct aanwonenden geïnformeerd op donderdagochtend 23 februari. Vervolgens de raad. Daarna is een persmoment gepland en een persbericht uitgegaan. Hadden we aanwonenden eerder geïnformeerd, dan hadden zij hiermee de pers kunnen zoeken of anderen kunnen informeren. Dat risico kan de gemeente niet nemen. Wij moeten dit zelf actief communiceren. En wij wilden zeker weten dat de informatie als eerste bij de omwonenden bekend werd. Overigens is de raad eerder onder geheimhouding al geïnformeerd.

Presentatie gemeente

Zie ook bijgevoegde presentatie.

Proces

- Sinds uitbreken oorlog gekeken naar mogelijke opvanglocaties
- Geen grotere panden of terreinen waar we op korte termijn een plek kunnen realiseren
- Obstaten bij locatieonderzoek voor tijdelijke opvang in woonunits
- Nog 1.000 opvangplekken voor Oekraïense ontheemden nodig in Veiligheidsregio
- Eind 2022 kwam optie passagiersschip naar voren, maar kans bij Rijkswaterstaat leek klein, want Maas is open vaargeul
- Februari 2023: bericht van Rijkswaterstaat dat het misschien toch kan
- In vertrouwen de raad ingelicht
- Intern de uitvoerbaarheid nader onderzocht
- Besluit genomen om vergunning in te dienen
- Direct aanwonenden ingelicht
- Meteen daarna ook pers om eigen verhaal goed te kunnen vertellen

Gemeente Mook en Middelaar

Passagiersschip

Keuze schip

- Nog niet duidelijk welk schip het wordt
- Aanbestedingstraject
- Uitgangspunt = zelfvoorzienend, want
 - geen nutsvoorzieningen aanwezig op kade
- Geluid, geur, uitstoot
 - we blijven binnen wettelijke kaders, maatwerk eventueel mogelijk

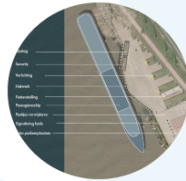
Gemeente Mook en Middelaar

Inrichting kade

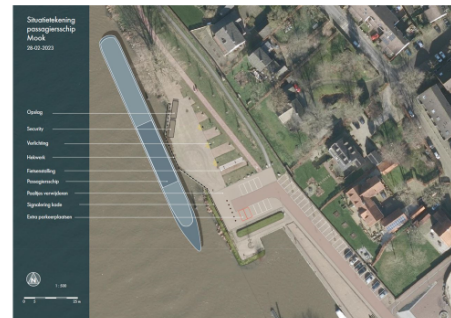
- Verlichting
- Beveiliging
- Hekwerk
- Parkeervakken (10 parkeerplaatsen)
- Fietsenstalling

Verkeersstromen

- Aanvoer GTL – 1 x per maand
- Afvoer vuilnis – 1 x per week
- Vuil water – 1 x per 2 weken (duurt ongeveer 1,5 uur)
- Boodschappen – 1 x per week
- Pakketjes

Gemeente Mook en Middelaar

3D visualisatie passagiersschip voor 100 personen aan de kade in Mook

3D visualisatie passagiersschip voor 100 personen aan de kade in Mook

Keuze zelfvoorzienend schip

De naam van het schip is niet bekend. De gemeente volgt een wettelijke aanbestedingsprocedure. Uitgangspunt is dat er een zelfvoorzienend schip nodig is. Met een generator die 24/7 draait. Deze generator draait op GTL. Dat is een minder vervuulende synthetische diesel. Bij de vergunningaanvraag bij Rijkswaterstaat is uitgegaan van een schip van maximaal 114 meter. Dat is langer dan de ongeveer 90 meter die de gemeente eerder heeft gecommuniceerd.

Reacties aanwonenden en gegeven antwoorden door de gemeente:

- Het was beter geweest om de maximale afmeting te communiceren.
 - o Dit bevestigt de burgemeester.
- Waarom wordt in de aanbesteding niet uitgegaan van een maximale lengte van 100 meter?
 - o We gaan uit van de maximale maten om ruimte te houden in het soort schepen. Daarnaast geldt dat als de lengte groter is, de hoogte van het schip lager is.
- Wanneer krijgen wij de definitieve toezegging hoe groot de boot wordt?
 - o Als de aanbestedingsprocedure is afgerond. Wij hopen in april 2023 hierover duidelijkheid te kunnen geven.
- In Nederland mag een passagiersschip aan de kade niet meer op eigen diesel draaien. Hoe is dit dan mogelijk? Als we uitgaan van 100 personen in 50 hutten. Dan zit je al snel op 400 k volt aggregaten. Die verbruiken 80 liter brandstof per uur. 2 ton per dag en 800 ton op jaarbasis. Dag en nacht. Wij zijn ervaringsdeskundigen. Als er een schip ligt, doen wij onze ramen dicht.
 - o De gemeente volgt de wettelijke procedures en normeringen. Het neerleggen van een zelfvoorzienend passagiersschip past – voor zover wij dat nu overzien – binnen de wettelijke kaders. Daarnaast gaan we maatwerk leveren voor zover dat mogelijk is.
 - o Burgemeester: Er is een verschil tussen wat niet wenselijk is en wat niet mag. De normeringen in Nederland houden rekening met gezondheidsrisico's.
 - o Toezegging wethouder Herings: We tackelen de vermijdbare risico's zoveel mogelijk. En gaan zoveel mogelijk ons best doen om zo min mogelijk overlast te veroorzaken.
- Ieder opvangschip in Nederland maakt gebruik van walstroom. Soms wordt dit zelfs uit de stad gehaald. Waarom zou dit in Mook niet kunnen?
 - o Wij weten niet of deze stelling klopt. Mook heeft walstroom bij de kerk van 63 ampère. Dit schip heeft 400 ampère nodig. Om de bestaande walstroom uit te breiden heeft de gemeente Enexis nodig. Enexis heeft een doorlooptijd van 80 weken. Die tijd hebben we niet. Wethouder Rodoe zegt toe de urgentie opnieuw bij Enexis neer te leggen.
 - o Burgemeester: In Nederland is de energiemarkt geprivatiseerd. Energiebedrijven bepalen dus grotendeels zelf hoe ze prioriteren. Gemeenten kunnen niets opleggen.
- Wat als walstroom wel kan, maar hier een flink prijskaartje aan zit, kan de politiek dan zeggen “daar gaan we geen geld aan uitgeven”?

- Wethouder Herings: met de Rijksoverheid is afgesproken dat alle kosten die gemaakt worden, worden vergoed. Dus als we ons lijstje willen uitbreiden met extra kosten voor een geluidsarme stroomvoorziening, dan kaarten we dat meteen aan.
- GTL is absoluut niet geurloos. Het is wel schoner, maar de apparaten die er gebruik van maken, maken nog steeds lawaai en stoten uit. Daarbij komen uit de ventilatoren van bijvoorbeeld de keuken, geuren van eten.
- Idee: geluidsarme accu gebruiken
 - Toegezegd dat dit idee verder wordt uitgezocht.
- Idee om de aanwezige walstroom van 63 ampère 's nachts te gebruiken zodat generatoren dan uit kunnen
 - Of dat voldoende is voor de nacht is de vraag. Toegezegd dat dit verder wordt uitgezocht.
- Hoe verhoudt deze uitstoot zich tot een eventuele bouwstop in Mook?
 - Dit is onderdeel van de vergunningaanvraag. Daarnaast is het in Nederland zo geregeld dat de vergunningverlening in het ruimtelijk spoor plaats vindt. De uitstoot van CO₂ is gekoppeld aan de natuurwetgeving en wordt in het ruimtelijke spoor beoordeeld, Gezondheid is geen aparte toetsingsgrond, dit is in de wetgeving van het ruimtelijke spoor al opgenomen. Het verplicht moeten gebruiken van stroom is iets dat kan zijn opgelegd als gevolg van het plaatselijke havenreglement en zit niet in dit ruimtelijke spoor.
- Is er nagedacht over financiële compensatie van de direct aanwonenden?
 - Omdat het om een tijdelijke situatie gaat, is een mogelijkheid van financiële compensatie (zoals bijv. bij planschade) niet aan de orde. Dit soort kosten kunnen ook niet worden meegenomen in de kosten die de gemeente kan declareren bij het Rijk.

Plek van schip in woonwijk

Gestelde vragen en gegeven antwoorden door gemeente:

- Opvangschepen op andere plekken in Nederland liggen (bewust) verder dan woningen af. In ons geval ligt het schip op 20 meter. We geven onze privacy op. Ook al is het niet wettelijk verplicht, er bestaat ook nog zoiets als een morele verplichting van de gemeente om de vermijdbare risico's – overlast door geluid en geur van de stroomvoorziening, licht – kan oplossen. U heeft ook een verantwoordelijkheid voor onze gezondheid. Wij willen deze vermijdbare hinder verholpen hebben, anders is het offer dat we moeten brengen te groot.
 - Binnen de wettelijke normering wordt aangegeven wat aanvaardbaar is voor onder andere gezondheid. Toegezegd dat de gemeente zich gaat inspannen om de vermijdbare risico's zoveel mogelijk te beperken. Dit is eerder (zie hierboven) reeds toegezegd.
- Zorgen van bewoners van De Hove 15-17-19 over het geluid van recreërende Oekraïners op de groenstrook langs het water. Geluid van feestende, bbq'ende mensen gaat omhoog. Aanwonenden kunnen mensen die voorbij varen letterlijk horen praten.
 - We hebben een Algemene Plaatselijke Verordening waarin wettelijke regels staan over openbare ruimte. De Oekraïense mensen mogen hetzelfde als alle andere inwoners van de gemeente Mook.
- Kan de groenstrook met bankjes in de omgeving van De Hove 15-19 anders worden ingekleed zodat overlast kan worden voorkomen?
 - Met de betreffende bewoner is na de bijeenkomst een afspraak gemaakt om samen met ambtenaren de locatie te bezoeken.
- Burgemeester heeft in de krant gezegd dat er mogelijk gespuis afkomt op schepen. Dat is een punt van zorg. Als 1 beveiliging alles moet bewaken, gaat dat niet werken. Op andere opvangplekken zie je bovendien dat de criminaliteit zich net buiten het hek afspeelt.
 - In verband met de extra inzet op veiligheid werd er gevraagd waarom deze maatregelen noodzakelijk zouden zijn. Vervolgens is aangegeven dat er eventueel gespuis op af zou kunnen komen. Daar is in steden als Arnhem en Nijmegen helaas ervaring mee. Er is bij ons 4,5 fte begroot voor beveiliging. Dat is een enorme inzet. Hierbij zit additioneel ook een extra boa voor 0,5 fte.
 - Burgemeester: na het nemen van het besluit om de vergunningen aan te vragen, heb ik meteen met de politiefchef gebeld. De politie heeft dit genoteerd als een eventueel extra aandachtspunt.
 - Wijkagent: in tegenstelling tot wat we zien in grotere steden, verwachten wij dat de locatie in Mook praktisch geen criminaliteit zal aantrekken.
- De burgemeester van Arnhem zegt dat de enige manier om het in de hand te houden is, het gebied afsluiten.

- Burgemeester: het is te drastisch om op voorhand al te besluiten om alles op de Maaskade af te sluiten. Een dergelijk advies is er ook niet van de politie.

Dagelijkse praktijk op en rond het schip

Gestelde vragen en gegeven antwoorden door de gemeente:

Wie komen er op het schip?

- Is de samenstelling van de groep bewoners al bekend?
 - Burgemeester: Uit het oogpunt van veiligheid hebben de politie en de Veiligheidsregio –de Veiligheidsregio coördineert de plaatsing– aangegeven dat een gemêleerd gezelschap het meest verstandig is.
- Welke Oekraïners gaan hier komen?
 - Het meest waarschijnlijke is dat het om Oekraïners gaat die net de grens over zijn gekomen. Maar het zou ook kunnen dat er Oekraïners in Mook komen wonen die van een andere opvangplek in Nederland komen.
- Wie beheert het schip?
 - Er komt voor de begeleiding van de Oekraïense ontheemden op het schip in ieder geval – naast de beveiliging – een locatiemanager, een operationeel team en een vrijwilligerscoördinator. De gemeente zal hier duidelijkheid over geven.
- Op andere plekken krijgen Oekraïners een pasje waarmee ze op de boot kunnen. Werkt dit in Mook straks ook zo? En mogen ze dan familie uitnodigen?
 - Deze details moet de gemeente verder uitwerken.

Activiteiten

- In Mook is niets te doen. Gaat de gemeente hier iets voor organiseren?
 - In principe zijn de nieuwe bewoners net als andere inwoners. Ze gaan naar hun werk en/of naar school.
 - We gaan ons inzetten om een vrijwilligersorganisatie op te tuigen waarmee we activiteiten kunnen organiseren voor de nieuwe bewoners. Dit moeten we verder uitwerken.

Huisregels

- In Arnhem mogen bewoners van het schip alleen in de eigen hut drinken. (Buiten het hek gelden de regels van het dorp.) Gaat dit straks ook in Mook zo?
 - Er komen huisregels voor op het schip, waarbij de gemeente zeker de ervaringen vanuit andere opvangschepen meeneemt.

Zorg, school, opvang

- Hoe gaat het met opvang, zorg, school. Kunnen Oekraïners daar aanspraak op maken?
 - Ja, daar kunnen ze aanspraak op maken.
 - Wat betreft de zorg zal NEO huisartsenzorg dit oppakken. Onderdeel van de verkenningsfase die voorafging aan de vergunningaanvraag is dat we diverse partners in het sociaal domein hebben gevraagd of ze problemen voorzien met de komst van 100 Oekraïners. Ze hebben aangegeven dat ze die niet voorzien.
 - Voor Oekraïners geldt hetzelfde als voor andere inwoners. Ze betalen de eventuele kinderopvang zelf.

Hoogwater

- Wat gebeurt er met het schip en de bewoners bij hoogwater?
 - Hiervoor krijgt de gemeente advies van de Veiligheidsregio Limburg Noord.

Verkeersstromen

In de presentatie genoemde verkeersstromen:

- Aanvoer GTL – 1 x per maand
- Afvoer vuilnis – 1 x per week. NB: een rederij is een bedrijf dat zelf moet zorgen voor zijn afval. Het gaat dus om bedrijfsafval.
- Vuil water – 1 x per 2 weken (duurt ongeveer 1,5 uur)
- Boodschappen – 1 x per week
- Pakketjes

Suggesties aanwonenden:

- Idee om pakketje te laten bezorgen op 1 centraal punt wordt meegenomen
- Idee om een 1-richtingsweg te creëren, waarbij verkeer terugrijdt langs de andere kant van de kerk is niet uitvoerbaar.

Duur opvanglocatie

Gestelde vragen en gegeven antwoorden door gemeente:

- Waarom is er voor 1,5 jaar gekozen?
 - o De gemeente kijkt op dit moment nog naar 4 mogelijke locaties voor tijdelijke wooneenheden. Daarbij lopen we tegen een aantal zaken aan: vergoeding door het Rijk, aansluiting door Enexis en levertijden wooneenheden. In de tussentijd hebben we daarom als gemeente gekozen om hierin ook een verantwoordelijkheid te nemen voor de tijdelijke oplossing van een opvangschip.
- Stel de oorlog is over een half jaar voorbij, wat kunnen we dan verwachten?
 - o Op het moment dat deze opvanglocatie voor Oekraïners niet meer nodig is, zullen we met deze opvanglocatie stoppen. De bekostiging van het rijk is wat betreft afspraken ook gekoppeld aan de opvang van Oekraïense vluchtelingen.
- Stel de oorlog duurt nog veel langer en er blijft een grote vraag naar opvangplekken, zal het schip dan langer blijven liggen?
 - o De insteek is om de opvanglocatie op deze plek na 1,5 jaar te sluiten. De bekostiging door het rijk loopt ook voor deze periode. De gemeente kan hier helaas geen definitieve toezeggingen over doen want de druk op de opvang van ontheemden is momenteel groot.
 - o De vergunningaanvraag bij Rijkswaterstaat is gedaan voor 2 jaar (op advies van RWS), in verband met opstart- en afbouwwerkzaamheden.

Vergunningen Rijkswaterstaat en gemeente

Gestelde vragen en gegeven antwoorden door gemeente:

- Is er contact met Rijkswaterstaat geweest? In de herfstperiode hebben boten met zeecontainers ruimte tot 2 meter langs de kade nodig om de bocht te kunnen nemen.
 - o De gemeente heeft contact gehad en nautisch en rivierkundig de bevestiging gekregen dat dit kan. Daarom zijn we verder gegaan met deze optie. De vergunningaanvraag is ingediend. Rijkswaterstaat is deze nu aan het beoordelen.
 - o De verwachting is dat Rijkswaterstaat de vergunning gaat verlenen. Nadat de vergunning is verleend volgt een periode van 6 weken waarin bezwaar kan worden gemaakt. Zo is het wettelijk geregeld.
- Kunnen we nu niets doen?
 - o Juridisch is het pas mogelijk om formeel te reageren als een vergunning is verleend. Zo is dit in Nederland geregeld.
 - o Wel is het zo dat de raad verslag krijgt van deze avond. Wat u vindt, ziet de raad en kan dit meenemen in het besluit dat de raad neemt op 16 maart.
- Wat gebeurt er met het verslag?
 - o Uiteraard ontvangt u het verslag en ook de raad krijgt het verslag van deze avond. Wat u vindt, kan worden meegewogen bij het besluit dat de raad neemt op 16 maart.
- Staat in de vergunningaanvraag dat het schip bedoeld is voor Oekraïense vluchtelingen?
 - o Ja, dit is nadrukkelijk in de aanvraag meegenomen. De bekostigingsregeling die de gemeente met het Rijk getroffen heeft, geldt voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Sentiment aanwonenden

Aanwonenden hebben jaren in een bouwput gezeten vanwege de werkzaamheden aan de kade(muur). Daarvoor waren er baggerwerkzaamheden in de Maas. Aanwonenden hebben geen goede ervaringen met het nakomen van gemaakte afspraken. Dat gold toen ook met name voor het waterschap. Er is bij sommigen ook weinig vertrouwen in de bereidheid van de gemeente om tegemoet te komen aan wensen. Ook nu weer wordt er met veel reserves gesproken. Gaat de gemeente iets doen met de zorgen van aanwonenden? Deze opvang van 1,5 jaar gaat misschien wel langer duren, is de vrees.

Aanwonenden dragen Oekraïense ontheemden een warm hart toe en zijn voor opvang, maar vragen wel om het (zoveel mogelijk) wegnemen van de vermijdbare overlast. Onvermijdbare overlast (missen uitzicht, meer verkeer, menselijke geluiden, kooklucht, onaantrekkelijker worden kade) hoort er – zij het, het liefst zo min mogelijk – bij. Dat nemen de aanwonenden voor lief. Maar men wil wel gewoon kunnen slapen en ramen open kunnen zetten.

Aanwonenden zijn niet uit op een juridische tweestrijd, maar willen dat de gemeente belooft om een tandje bij te zetten bij Enexis en dat de gemeente oprecht probeert de vermijdbare overlast tot een minimum te beperken.

Toezeggingen gemeente

De gemeente heeft de aanwonenden laten weten dat de bezwaren gehoord zijn en spreekt daarbij een inspanningsverplichting uit ten aanzien van de toezeggingen. Dit betekent dat de gemeente zich gaat inzetten om onderstaande punten te realiseren, zonder dat hierbij een resultaat gegarandeerd kan worden. Ook wordt afgesproken dat er naast het verslag van de avond een terugkoppeling volgt zodra er meer duidelijk is over de toezeggingen. En: op verzoek van de gemeente wordt er een “werkgroep” samengesteld met 5 bewoners die nauw betrokken zullen worden bij vervolgstappen.

- De gemeente gaat de benodigde walstroomaansluiting voor een passagiersschip aan de Maaskade in Mook opnieuw op tafel leggen bij Enexis. En de urgentie hiervan benadrukken.
- Er komt een locatieteam dat 24/7 bereikbaar is voor direct aanwonenden. Zodra dit er is, zullen contactgegevens gedeeld worden.
- De gemeente zoekt het idee uit om een geluidsarme accu te gebruiken.
- De gemeente zoekt het idee uit om de aanwezige walstroom van 63 ampère 's nachts te gebruiken zodat generatoren dan uit kunnen.
- De gemeente neemt het idee om pakketjes te laten bezorgen op 1 centraal punt mee in de uitwerking van de huisregels op het schip.

Werkgroep

Voor de werkgroep hebben zich 5 bewoners aangemeld. Van De Hove 5, 11, 15, 17 en Kerkstraat 2.